

125 JAAR ACCOUNTANTSBEROEP

Een jubileumdiner van het accountantsinstituut in 1965, met een olifant aan tafel. Deel drie van een reeks ter gelegenheid van 125 jaar accountantsberoep in Nederland.

TEKST LUC QUADACKERS*

Zeventigjarig jubileum met een olifant

Oude edities van *De Accountant* doen soms denken aan Toon Hermans als voorzitter van de vereniging 'Ons Genoegen'. In die sketch somt hij langdurig de lijst met nieuwe verenigingsleden op, met mevrouw Loofhutjes als hilarisch middelpunt. Dat gevoel bekruipt je ook een beetje bij *De Accountant* van februari 1965, waarin het feestelijk diner ter ere van het zeventigjarig bestaan van het NivA wordt verslagen.

Het jubileumdiner vond plaats in het Amstelhotel in Amsterdam. 'Tafelpraeses' was prof. drs. Groeneveld, op dat moment de voorzitter van het Instituut. Er zijn ruim veertig hoogwaardigheidsbekleders aanwezig vanuit overheid, onderwijs, bedrijfsleven en vrijeberoepsorganisaties. Alle aanwezigen worden uitvoerig genoemd met naam, affiliatie en volledige titulatuur. Het voorstellingsronde bestrijkt daardoor maar liefst bijna twee pagina's van het blad. Fraai gelardeerd met een foto van voornamelijk grijze, kalende heren met zwarthoornen brilmonturen en allen gestoken in onberispelijke rokkostuums. Het was duidelijk eervol om hierbij te mogen zijn. Geen vrouw te bekennen overigens.

In zijn toespraak stelt Groeneveld dat er weinig aanleiding is voor een uitgesproken viering. Hij maakt niet expliciet duidelijk waarom. Toch vindt Groeneveld dat het aanstaande jubileum niet ongemerkt voorbij mag gaan. Reden: het goede vooruitzicht dat het NivA ergens in de komende vijf jaar eindelijk formeel zal worden vervangen door het wettelijk Instituut van Registeraccountants, na 65 jaar vruchteloze pogingen. Hij blikt kort terug op de afgelopen zeventig jaar: de NivA-oprichting in 1895, het hoogleraarschap van Volmer in 1909, Limpergs grote theoretische impact, de Tweede Wereldoorlog en de organisatie van twee wereldcongressen in Nederland. Maar hij besteedt ook aandacht aan de toekomst: "de elektronische informatieverwerking neemt een snelle vlucht en stelt geheel nieuwe eisen aan de administratieve organisatie en controle van het bedrijf", "de specialisatie in de beroepsuitoefening neigt naar toeneming, terwijl een

tendentie naar grotere kantoren kan worden opgemerkt". Groeneveld sluit af met de woorden: "Het was uiteraard geenszins de bedoeling om u in onze zorgen te betrekken..." Vreemd. Welke zorgen? Is er wellicht meer gezegd dan uiteindelijk is opgenomen in het blad? Was er een olifant in de zaal?

Als we de lange lijst met aanwezigen doorakkeren, dan zien we dat prof. drs. J. Brands ook aanwezig is. Wellicht is hij de link naar de olifant? De 'Commissie Brands' (met als voorzitter inderdaad de aanwezige J. Brands) kreeg in 1962 de taak om "de omvang en de inhoud te peilen van de behoeften van het midden- en kleinbedrijf en van maatschappelijke instellingen en diensten op het gebied van de accountancy en de daarmee verband houdende werkzaamheden". Het doel is om een wettelijke regeling van de "tweede groep" accountants te onderzoeken. Het NivA is tegen zo'n regeling. Het zou, onder andere, alleen maar leiden tot verwarring met hun zwaarbevochten wettelijke RA-titel. Het rapport van de Commissie Brands I verschijnt in het voorjaar van 1964. En in juni 1964 wordt meteen de Commissie Brands II ingesteld: de 'Commissie inzake Wettelijke Regeling betreffende Niet-registeraccountants'.

Wat zal dat gaan opleveren? Die onzekerheid beïnvloedt ongetwijfeld de achtergrondstemming tijdens het diner. En dat verklaart waarschijnlijk ook de nadruk op de accountant in de hoedanigheid van controleur en de pittige passages die tijdens de historische terugblik aan bod komen: "Ik behoeft u niet te zeggen, dat de ontwikkeling die het beroep nadien heeft doorgemaakt wordt gekenmerkt door het afstoten van de bijwerkende, verbeterende en balansopmakende boekhouder en door diens vervanging door de bedrijfs-economisch onderlegde controleur en adviseur."

En het bleef nog lang onrustig aan het accountantsfront. ←

* Luc Quadackers is eigenaar van Margila en als onderzoeker verbonden aan het Lectoraat Financieel-economische Innovatie van de Hogeschool Utrecht.

